

GÖTEBORGS 8:E BAPTISTFÖRSAMLING

SJÄLENS MEST GRUNDLÄGGANDE BEHOV

Matt 6:12 • Predikan G8B 2026-06-07 (Fågelberg) • Johnny Lithell

INLEDNING

Det finns inget så viktigt i ditt liv som att be Gud förlåta dina skulder. Och kanske ingenting så svårt som att följa Guds bud att förlåta dem som står i skuld till dig.

Ingenting är viktigare i ditt liv än att be Gud om förlåtelse för dina skulder. Samtidigt finns nog inget svårare än att lyda Gud i att förlåta dem som står i skuld till dig. För den person, vars enda hopp är att Gud inte ska hålla hans skulder mot honom, har försakat sin rätt att hålla andras skulder mot dem.

Lyssna på vad Herren Jesus Kristus säger, i liknelsen om den obarmhärtinge tjänaren:

Matteusevangeliet 18:23-35 (SFB-15)

²³Därför är himmelriket som en kung som ville ha redovisning av sina tjänare. ²⁴När han började granskningen, förde man fram till honom en som var skyldig tio tusen talenter. ²⁵Eftersom han inte kunde betala, befallde hans herre att han och hans hustru och barn och allt han ägde skulle säljas för att betala skulden. ²⁶Tjänaren föll ner för honom och vädjade: Ha tålamod med mig, så ska jag betala tillbaka allt till dig! ²⁷Då förbarmade sig tjänarens herre över honom och lät honom gå och efterskänkte hans skuld.

²⁸Men när tjänaren kom ut, mötte han en av sina medtjänare som var skyldig honom hundra denarer. Han tog fast honom och började strypa honom och sade: Betala vad du är skyldig! ²⁹Hans medtjänare föll då ner och bad honom: Ha tålamod med mig, så ska jag betala dig. ³⁰Men han ville inte, utan gick och satte honom i fängelse tills han hade betalat vad han var skyldig.

³¹När hans medtjänare såg vad som hände, blev de mycket upprörda och gick och berättade alltsammans för sin herre. ³²Då kallade hans herre honom till sig och sade: Du usle tjänare! Hela den skulden efterskänkte jag dig, därför att du bad mig. ³³Borde inte du ha förbarmat dig över din medtjänare, liksom jag förbarmade mig över dig? ³⁴Och i sin vrede överlämnade hans herre honom till torterarna tills han hade betalt allt vad han var skyldig. ³⁵Så ska också min himmelske Far göra med er, om ni inte var och en av hjärtat förlåter er broder.

Det är en chockerande liknelse på så många sätt. Tio tusen talenter, det motsvarade 60 miljoner dagslöner, vilket i svenska pengar skulle bli ungefär 85 miljarder kronor. Allt det fick tjänaren efterskänkt. Det är chockerande. Samtidigt var hans medtjänare skyldig honom 120 000:-. Det är ingen liten summa i sig själv, men i sammanhanget är den svindlande liten – den är 0,00014 % av den summa han alldeles nyss fått efterskänkt. Och när det visade sig att den obarmhärtinge tjänaren kastade sin medtjänare i fängelse över denna summa blev han själv överlämnad till torterarna tills han betalt tillbaka sina 85 miljarder.

Det är en illustration av den femte bönen i Herrens bön. Vi går till vår himmelske Fader och ber att han ska förlåta oss 85 miljarder liksom vi har förlåtit dem som är skyldiga oss 0,00014 %.

Det finns inget viktigare i ditt liv än att be Gud om förlåtelse för den stora skulden. Men när du fått den förlåten kommer du inte att hålla den lilla skulden mot din broder.

Den femte bönen, som enligt Matteus lyder, "Och förlåt oss våra skulder så som vi förlåter dem som står i skuld till oss" är en obeskrivligt viktig bön. Samtidigt en farlig bön eftersom den förutsätter att vi är födda på nytt och den helige Ande är verksam i våra liv.

Men låt oss fundera närmare på vad de här orden kan betyda. Jag delar upp predikan i fyra punkter: (1) hur förlåter Gud? (2) hur tar vi emot Guds förlåtelse? (3) varför söker vi *inte* förlåtelse? Och (4) varför *ska* vi söka förlåtelse?

I. HUR FÖRLÅTER GUD?

För det första: hur förlåter Gud?

1. Vad är det som måste förlåtas?

Ja, för att kunna säga något meningsfullt om det måste vi förstås börja med vad det är som måste förlåtas. Den fjärde bönen i Herrens bön i Matteus 6:12 använder ett ekonomiskt ord och kallar det för "skulder". När vi kommer till den 14:e versen talar Jesus om "överträdelser" och när vi läser Herrens bön i Lukasevangeliet står det i stället "synder" (Luk 11:4). Tre olika ord: ett ekonomiskt ord, ett juridiskt ord och ett teologiskt ord, där alla har olika innebörder, men ändå berättar samma berättelse. Det är något som har gått fel, något som är klandervärt och som skapar en skuld. Och därför är just ordet "skuld" är bra ord eftersom det tydligt illustrerar vad det handlar om.

Bibelns berättelse är att vi är skapade till Guds ära och tillhör honom. Vårt syfte är att leva för honom. Vi är skyldiga honom vår totala lydnad. Men vi lever inte för honom. Vi lever i stället för oss själva och därmed drar vi på oss en skuld. Vi förtjänar Guds förbannelse. Syndens lön är döden.

1. Varje synd förtjänar döden

Och lägg då märke till att varje synd förtjänar döden. Adam och Eva tog av en förbjuden frukt och det var tillräckligt för att de skulle kastas ut ur paradiset där Gud hade satt dem. Men i Herrens bön ber vi att vår Fader ska förlåta våra *synder*, i plural, vilket innebär att de är många – fler än vi kan föreställa oss. Det är här Jesu ord om tio tusen talenter är relevant. Det är en oerhörd summa, många gånger fler pengar än någon av den tidens härskare hade i sina skattkammare.

Varje enskild synd är allvarlig nog för att vi ska förtjäna döden, men vi kommer till honom med en mängd synder.

2. Bara Gud kan förlåta synd

Samtidigt går vi till rätt person, eftersom den ende som kan förlåta synd är Gud. Det är ju därför de skriftlärda blev så provocerade av Jesus när han förkunnade att den lame mannens synder var förlåtna (Mark 2:7). Menar han att han är Gud? Visst gör han det.

Det är bara Gud som kan förlåta synd eftersom det är mot honom vi står i skuld.

3. Ges på grund av Kristi blod

Hur förlåter Gud? Han gör det på grund av Kristi blod. Om vi ska tänka på synden som en ekonomisk transaktion är det det Kristi blod som är valutan. Eftersom skulden är oändlig måste den betalas med något som är av oändligt värde. Det finns alltså ingen förlåtelse för synd vid sidan av Kristi blod.

4. Den täcker också de största synder

Och, eftersom det är Kristi blod vi talar om, oändligt värdefullt, så innebär det att det täcker också de värsta av synder. Vad vi än kan säga: incest, sodomi, otrohet eller mord. Kung Manasse offrade sina barn i eld och lät gatorna rinna av sitt eget folks blod – också han fick förlåtelse. Och i Bibeln har vi exempel på personer som hädar Gud, som troligtvis var med och korsfäste Kristus, tjuvar och prostituerade som fick förlåtelse för sin synd. Återigen, kungen i Jesu liknelse förlät en skuld på tio tusen talenter. Poängen är att det finns ingen större skuld.

Det här är en viktig poäng eftersom jag ibland pratar med människor som lever i förtvivlan och tänker att det inte finns någon förlåtelse för vad de har gjort och som föraktar sig själva. Men då tänker man inte på att man samtidigt undervärderar Kristi blod och säger att hans blod inte är tillräckligt värdefullt för att täcka just den synden, vilket förstås är ett allvarligt missförstånd. Kristi blod är tillräckligt för hela världens synder.

Så, för att sammanfatta: det som måste förlåtas är en stor mängd synd, där varje enskild synd förtjänar döden, och tillsammans utgör de en fruktansvärd dom. Bara Gud kan förlåta synd och han gör det genom Jesu Kristi blod som rann för vår skull när han gav sitt liv för oss. Och detta blod täcker också de största av synder. Om någon kommer till honom med ett uppriktigt hjärta så finns det inget förflutet som är för svårt för honom.

2. Hur beskriver Bibeln förlåtelse?

Men hur förlåter Gud då? Bibeln beskriver Guds förlåtelse på lite olika sätt. Jag vill nämna fyra:

1. Att lyfta av en börda

För det första: att lyfta av en börda. I Job 7:21 har vi en bön av Job där han säger,

Job 7:21 (SFB-15)

²¹Varför förlåter du inte min synd och tar bort min skuld?

Det är en bild av att någon bär på en börda som är så tung att man inte orkar stå på sina ben. Men så kommer någon och lyfter av bördan. Sedan har vi till och med texten i Jesaja 53:6 där det beskrivs hur Gud tar all vår skuld och lägger som en börda på sin egen Son, som får bära den i vårt ställe.

2. Att övertäcka

Det andra sättet som Bibeln talar om Guds förlåtelse är att övertäcka skulden. I Psalm 85:3 står det,

Psaltaren 85:3 (SFB-15)

³Du förlät ditt folks skuld, du övertäckte all deras synd.

Den är övertäckt i meningen att den är sonad; den är övertäckt så att Gud inte längre tillräknar den till sitt folk. Bilden kommer från templet där djurens blod används som symbol för att täcka över synd.

3. Att utstryka

Det tredje sättet är att utstryka synden (blot out). I Jesaja 43:25 står det,

Jesaja 43:25 (SFB-15)

²⁵Jag, jag är den som utplånar dina brott för min egen skull, dina synder minns jag inte mer.

Här är vi tillbaka på det ekonomiska språket. Här är bilden ett skuldebrev. Vi har alltså en skuld som står upptecknad i en bok. Men Gud utplånar skulden genom att stryka över den med Kristi blod och då finns den inte mer. Skulden är dödad.

Om jag minns rätt är det också något av det här slaget man tillämpade vid korsfästningarna på Jesu tid. När man korsfäste någon skrev man hans brott på en skylt och satte på korset och när brottslingen hade dött strök man ut brottet eftersom priset var betalt.

4. Att utplåna

Det fjärde sättet Bibeln talar om Guds förlåtelse är att utplåna den, i meningen att skingra den som ett moln.

Jesaja 44:22 (SFB-15)

²² Jag har utplånat dina brott som ett moln, dina synder som en sky. Vänd om till mig, för jag har återlöst dig.

Skulden går upp i rök och kommer aldrig tillbaka för att hållas mot oss. Den är borta. Det är samma idé som när Mika 7:19 talar om att synden kastas i havets djup. Den kastas inte i som en kork som kommer guppande tillbaka, nej, den kastas som en stor sten som sjunker ner i havsdjupet och aldrig syns mer.

5. Att rena

Sedan har vi ett femte sätt att tala om Guds förlåtelse och det är förstås genom att han *renar* oss. Så här säger han i Hesekiel 36:25,

Hesekiel 36:25 (SFB-15)

²⁵Jag ska stänka rent vatten på er så att ni blir rena. Jag ska rena er från all er orenhet och från alla era avgudar.

Bilden är att syndens är en förorening, något som smutsar ner oss. Men Gud tvättar oss med vatten så att synden rinner av.

Där har vi fem bilder, fem verb: att lyfta av en börda, att övertäcka, att utstryka, att utplåna och att rena. Lägg märke till vem det är som gör allt detta: det är Gud. All förlåtelse kommer från honom genom hans nåd på grund av Kristi blod. Det är en gåva från honom. Vi kan inte förtjäna den eller arbeta oss till den.

Att få Guds förlåtelse för våra synder är vårt mest grundläggande behov eftersom det lägger grunden för alla andra välsignelser Gud ger. När han gett syndernas förlåtelse stannar han inte där, nej, han adopterar oss in i sin familj, han fortsätter att helga och rena oss och till sist kommer han att förhålliga oss i evig gemenskap med honom själv. Men samtidigt som det är

vårt mest grundläggande behov är det inget vi kan göra för oss själva. Vi kan bara få detta behov tillfredsställt genom att dagligen vända oss till honom och be och förtrosta på honom.

II. HUR TAR VI EMOT FÖRLÅTELSE?

Det leder oss vidare till nästa punkt och frågan: hur tar vi emot Guds förlåtelse? Jag vill nämna två saker. Det finns egentligen mycket mer att säga, men utifrån texten är det särskilt två saker som är värda att lyfta fram.

1. Genom omvändelse

För det första: genom omvändelse. Precis innan sin himmelfärd berättar Lukas att Jesus sa ”att omvändelse och syndernas förlåtelse ska förkunnas i [Jesu] namn för alla folk”. Omvändelse och syndernas förlåtelse går hand i hand. Men vad menar vi med ”omvändelse”? Återigen finns mycket att säga, men vi kan sammanfatta omvändelsen i tre beståndsdelar.

1. Ånger

För det första har vi ånger. Det finns beskrivet på många ställen i Bibeln. I Lukas 18:13 talas det om tullindrivaren som slår sig mot bröstet i sorg. I Psalm 6:7 beskrivs hur psalmisten gråter och i Esra 9:3 river han sönder sina kläder och rycker ut sitt hår. Allt detta är uttryck för djup sorg och en ånger.

Men när vi talar om ånger så måste vi vara klara med att det är en helig ånger vi talar om. Paulus lär oss att skilja på världens sorg och en sorg efter Guds vilja (2 Kor 7:10). Världens sorg innebär att man kan bli ledsen över att man blev påkommen, eller att synden orsakade något annat som man blev ledsen för. Men det är inte den sorgen vi talar om i omvändelsen. Nej, då står man inför Gud och sörjer synden för att det är synd; för att den är ett brott inför Gud och orsakar ett brott i relationen mellan mig och Fadern.

2. Bekännelse

Den andra delen av omvändelse är bekännelsen. Kung David säger i Psalm 51:6,

Psaltaren 51:6 (SFB-15)

«Mot dig, just mot dig, har jag syndat och gjort det som är ont i dina ögon. Därför har du rätt när du talar, du är ren när du dömer.

I bekännelsen talar vi sant med Gud om vår synd. Vi tar ansvar för den. Vi försöker inte rationalisera den eller skylla ifrån oss. Vi säger som rövaren på korset: ”Vår dom är rättvis, vi får vad vi förtjänar för det vi gjort” (Luk 23:41).

3. Konkreta steg

Sedan, den tredje delen i omvändelsen är att ta konkreta steg för att inte göra samma sak igen. Att vända sig bort från synden och vända sig till Gud. Det står om Israels folk i Domarboken 10:16 att ”Därefter skaffade de bort ifrån sig de främmande gudarna och tjänade Herren.”

Den förlorade sonen inte bara lämnade grisarna där han var, han gick också hem till sin far. Jesaja 55:7 säger,

Jesaja 55:7 (SFB-15)

⁷Den ogudaktige ska lämna sin väg, den orättfärdige sina tankar och vända om till Herren, så ska han förbarma sig över honom, och till vår Gud, för han vill gärna förlåta.

Det betyder inte att vi gör omvändelsen till en sorts merit genom vilken vi kan förtjäna Guds förlåtelse. Nej, omvändelsen är en förutsättning för förlåtelse, det är inte en orsak.

Omvändelsen är bara tecknet på att det är en levande tro du har. Om du inte känner någon ånger för din synd, om du inte är intresserad av att ta ansvar för den i en tydlig bekännelse och om du inte vill lämna din synd för att vända om till Herren, ja, då finns det skäl att tro att din bön om förlåtelse är ihålig.

2. Genom att ge förlåtelse

För här kommer vi tillbaka till den femte bönen i Herrens bön. Den som är förlåten är också en person som gärna ger förlåtelse. Det finns ett samband mellan att få förlåtelse och att leva i omvändelse där en viktig del handlar om att ge andra förlåtelse. Jesus säger i de första orden efter Herrens bön,

Matteusevangeliet 6:14-15 (SFB-15)

¹⁴För om ni förlåter människorna deras överträdelser, ska er himmelske Far också förlåta er. ¹⁵Men om ni inte förlåter människorna, ska inte heller er Far förlåta era överträdelser.

Så vad innebär det då att ge förlåtelse? Så här säger Thomas Watson:

Vi förlåter någon när vi motarbetar alla tankar på hämnd; när vi avstår från att göra ont mot våra fiender, utan önskar dem allt gott, när vi sörjer över deras missöden, ber för dem, söker försoning med dem och visar oss redo att när som helst avlösa dem.

//When we strive against all thoughts of revenge; when we will not do our enemies mischief, but wish well to them, grieve at their calamities, pray for them, seek reconciliation with them, and show ourselves ready on all occasions to relieve them.

Watson, *The Lord's Prayer*, 252.

Det finns en ekonomi när någon har gjort något fel mot dig. Du kan välja att antingen tvinga den personen att betala, det vill säga, du kan straffa den personen på olika sätt tills priset är betalt. Eller också kan du betala priset själv och motarbeta alla tankar på att utkräva hämnd. Du kommer inte att ta upp oförrätten för dig själv mer och du kommer inte att ta upp det med den andra personen mer. Det är något vi gör med vår vilja och inte med våra känslor. Vi beslutar oss för att förlåta och sedan betalar vi priset för överträdelsen själva.

Det betyder inte att man måste känna sig glad eller oberörd. Det kan fortfarande göra ont.

Det betyder inte heller att lag och rätt satts ur spel. Om det är en person som gjort något som förtjänar lagens straff så kan du förlåta den personen samtidigt som du vittnar i en rättegång som leder till att personen sätts i fängelse. Andra sidan på det myntet är att du kan ha blivit förlåten av någon du gjort illa, samtidigt som du behöver ta lagens konsekvenser. Där finns ingen motsättning.

Så, för att sammanfatta den andra punkten: hur tar vi emot förlåtelse? Dels genom omvändelse och dels genom att ge förlåtelse. Men naturligtvis bygger allt på att vi kommer till vår himmelske Fader i tro på Jesus Kristus och ber om förlåtelse.

III. VARFÖR SÖKER VI INTE FÖRLÅTELSE?

Nu kommer vi till två kortare punkter om varför vi inte söker syndernas förlåtelse och sedan varför vi ska söka den. Vi tar alltså den tredje punkten först: om nu syndernas förlåtelse är vårt största behov; om det är det viktigaste vi kan söka i våra liv – varför gör vi det inte? Eller varför gör vi det inte mer? Jag vill ge fyra korta skäl:

1. För att vi inte tänker på vårt andliga väl

För det första: för att vi inte tänker tillräckligt mycket eller tillräckligt klart på vårt andliga väl. Vi tänker inte på att vi har en skuld på tio tusen talenter och att vi en dag kommer att behöva avlägga räkenskap. Men det är den bild Bibeln ger och det visar att vårt behov är desperat.

2. För att vi är upptagna av världsliga ting

För det andra: vi söker inte syndernas förlåtelse för att vi är alltför upptagna av världsliga ting. Vi blir för distraherade, helt enkelt. Nya testamentet innehåller många varningar om hur världens bekymmer kväver det andliga livet. Låt oss lyssna på dessa varningar och söka syndernas förlåtelse varje dag.

3. För att vi tar för givet att vi kan ta det senare

För det tredje: vi söker inte syndernas förlåtelse för att vi tar för givet att vi kan göra det senare. Livet rullar på, och än så länge har det kanske gått bra att leva i synd. Att man bara kan ropa på Gud några timmar innan döden och så ska allt ordna sig.

Men det är ett misstag att ta Guds förlåtelse för given. Den kommer ur hans nåd, som en gåva. Det är inget vi kan ta för givet. Dessutom är det ett misstag att tro att bara för att allt verkar ha gått bra hittills så kommer allt att fortsätta på samma sätt.

Den dag du har fått är idag. Fatta ett klokt beslut idag. Inte imorgon.

4. För att vi har drabbats av förtvivlan

För det fjärde: vi söker inte syndernas förlåtelse för att vi har drabbats av förtvivlan. Det är vad jag talade om tidigare, tanken att min synd är så stor att det inte finns någon räddning för mig. Att om någon bara visste vad jag har gjort så skulle alla hålla med om att jag inte kan få förlåtelse.

Det är ett av Satans knep att lura dig in i förtvivlan och dra dig ur en livgivande förtröstan på Jesus Kristus. Och vi såg tidigare att det är en tanke som är helt falsk. Det finns ingen synd som är för stor för Kristi blod. Det är tillräckligt värdefullt för att täcka hela världens synd. Också din.

IV. VARFÖR SKA VI SÖKA FÖRLÅTELSE?

Vi går till den fjärde punkten och vänder på frågan: varför *ska* vi söka förlåtelse? Jag vill ge tre skäl.

1. För att våra liv hänger på det

För det första: för att våra liv hänger på det. Aposteln Paulus skriver i Romarbrevet 5:18,

Romarbrevet 5:18 (SFB-15)

¹⁸ Alltså: liksom en endas fall ledde till fördömelse för alla människor, så har en endas rättfärdighet lett till ett frikännande, till liv för alla människor.

Tidigare levde vi alltså i fördömelse, men genom Jesu Kristi rättfärdighet blir vi frikända. För den som är van att gå i kyrkan är det här ord man knappt reagerar på. Men föreställ dig att du satt i fängelse och hade fått ta emot din dödsdom. Du visste att du skulle dö, men väntar fortfarande på att få veta vilken dag det ska ske. Men så fick du höra att det fanns en möjlighet att bli frikänd. Du skulle sannolikt mobilisera allt du hade för att denna möjlighet skulle realiseras. Du skulle ringa alla du kände. Du skulle dra i alla tänkbara trådar så länge det fanns ett hopp om frikännande istället för död.

Vänner, låt oss aldrig tröttna på att be om syndernas förlåtelse. Det är ett av våra största privilegier som kristna och vårt mest grundläggande behov. Låt oss söka Guds förlåtelse eftersom våra liv verkligen hänger på det.

2. För att bara förlåtelse kan göra oss fria

För det andra: låt oss söka Guds förlåtelse eftersom det är bara Guds förlåtelse som kan göra oss fria. Vi bär på synd som inte kan hanteras på annat sätt än att komma till honom och be om förlåtelse. Det är ett välkänt fenomen att människor som lever med synd försöker hitta fler och fler avgudar för att döva sina samveten. De fyller sina liv mer arbeten eller med fritidsintressen, eller andra destruktiva beteenden, eller ser helt enkelt till att varje minut är fylld med scrollande på telefonen och meningslösa klipp i sociala medier.

Men det finns bara en medicin och det är Guds förlåtelse. Det är det enda som kan göra oss fria.

3. För att det går att få

För det tredje: låt oss söka Guds förlåtelse, inte bara för att våra liv hänger på det och inte bara för att det är det enda som kan göra oss fria utan också för att det verkligen går att få. Det finns hopp! Det finns förlåtelse hos honom, Ps 130:4. Kristus uppmanar oss att be för syndernas förlåtelse. Det är en verklighet. Priset är betalt. Det är tillräckligt.

AVSLUTNING

Så låt oss komma till honom, fattiga i anden, det vill säga, väl medvetna om att vi är syndare i dagligt behov av syndernas förlåtelse. Låt oss leva våra liv i ödmjukt beroende av honom. Och låt oss njuta av hans allsmäktiga godhet mot oss. Det är först då vi kan se att även om livet är svårt så leder han allt till det bästa för den som älskar honom. Och då är vi också glada att förlåta den som står i skuld till oss.